

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTRY OF LABOR AND SOCIAL PROTECTION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
МИНИСТЕРСТВО ТРУДА И СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

str. Vasile Alecsandri 2, MD-2009, mun. Chișinău
Tel. +373 22 268 883, +373 22 268 816; e-mail: secretariat@social.gov.md web: <https://social.gov.md>

10 martie 2023, nr. 12/800

Secretariatului Parlamentului
Republicii Moldova
Direcția generală juridică

Ministerul Muncii și Protecției Sociale a examinat demersul DGJ-14 nr. 46 din 06 februarie 2023 privind evaluarea ex-post a *Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant* și, în limita competențelor funcționale, Vă comunică următoarele.

Subiectul copiilor aflați în conflict cu legea se află pe agenda Guvernului de o perioadă îndelungată de timp, context în care acesta fiind inclus în cel mai recent document de politici publice în domeniul protecției drepturilor copilului – *Hotărârea Guvernului nr. 347 cu privire la Programul național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia*, care prevede acțiunea specifică nr. 8 ce ține de "*Elaborarea cadrului normativ în vederea modificării mecanismelor de colaborare intersectorială în conformitate cu noile modificări ale cadrului normativ și cu situația curentă în domeniul protecției copilului*".

Amintim că odată cu adoptarea *Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți* (în vigoare din anul 2014), categoria copiilor aflați în conflict cu legea a fost vizată prin prisma riscului, indiferent de atingerea vârstei de răspundere penală, cu posibilitatea aplicării *Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului*. Acest mecanism intersectorial de cooperare reprezintă fundamentul de bază pentru activitatea tuturor specialiștilor implicați direct și/sau indirect în protecția copilului, menit să asigure intervenții multisectoriale și multidisciplinare eficiente și de calitate în fiecare caz suspect sau confirmat de violență, abuz, neglijare, exploatare și trafic de copii.

Astfel, prin prisma abordării multidimensionale a situației copilului, a fost schimbată paradigma de abordare a situației copilului care a săvârșit o faptă penală/contravenție/infrațiune, și anume **tratarea acestuia din perspectiva de infractor în cea a calității de victimă a neglijării și violenței**, în toate formele ei.

Cu toate acestea, în anul 2018 Parlamentul a adoptat *Legea nr. 299/2018 din 30.11.2018 privind măsurile și serviciile pentru copiii cu comportament deviant*, care a evidențiat copiii aflați în conflict cu legea, care nu fac obiectul răspunderii penale, ca fiind copii cu „comportament deviant” și i-au recunoscut drept o categorie separată, diferită de categoria „copiilor aflați în situație de risc”, fără a o defini, precum și fără a ține cont de caracterul discriminatoriu al acesteia, în ciuda avizelor negative din partea autorității centrale pentru protecția copilului și care nu se conforma standardelor internaționale în acest domeniu.

Astfel, prin prisma voinței exprimate, a fost elaborat, aprobat și transmis spre implementare un act normativ ambiguu, care stigmatizează și oferă o perspectivă criminogenă copiilor, care vine în contradicție cu Liniile Directoare ONU și cu principiul interesului superior al copilului, precum și cu cercetările în domeniu.

În contextul celor menționate *supra*, în cadrul Planului de acțiune al Consiliului Europei pentru Republica Moldova (2021- 2024), la solicitarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Oficiul Consiliului Europei în Republica Moldova a realizat în anul 2022 Raportul de Revizuire a Legii nr. 299 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant din Republica Moldova (se anexează în format electronic). Cei doi experți contractați (internațional și național) au efectuat o analiză *inter pares* a Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile pentru copiii cu comportament deviant și au emis recomandări cu privire la dezvoltarea în continuare a legislației privind protecția copiilor aflați în conflict cu legea care nu au împlinit vârsta răspunderii penale în Republica Moldova.

Pornind de la recomandărilor expertizei vizate, în vederea formulării unor propuneri pentru îmbunătățirea politicilor publice, care să vizeze direct cadrul legal pentru protecția copilului în conflict cu legea, prin ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 53/2022 a fost instituit *Grupul de lucru pentru dezvoltarea mecanismului de cooperare intersectorială în scopul oferirii de servicii și măsuri copiilor în conflict cu legea*. Acesta este format din reprezentanți ai ministerelor de resort, autorităților competente, partenerilor de dezvoltare și reprezentanților sectorului neguvernamental relevant, care are drept sarcină elaborarea instrucțiunii privind mecanismul de cooperare intersectorială, reglementată de prevederile art. 5, alin. (3) al Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant.

În cadrul grupului de lucru constituit, pe parcursul anului 2022 Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în cadrul parteneriatului cu Terre des hommes Moldova și UNICEF Moldova a realizat o serie de activități conexe, printre care:

- realizare a Studiului privind identificarea profilului copiilor în conflict cu legea (se anexează în format electronic);
- desfășurarea unui atelier de instruire „*Abordare sistemică în lucru cu copiii în conflict cu legea*” realizat de către expertul internațional în domeniul

drepturilor copilului - Prof. dr. Nevena VUČKOVIĆ-ŠAHOVIĆ (2 zile, septembrie 2022);

- desfășurarea unor ateliere online de diseminare a bunelor practici, prin intermediul cărora profesioniști din diferite domenii din Scoția, Țările de Jos și Norvegia (sfera socială, ordine publică) au relatat despre experiența lor în implementarea programelor specializate pentru copiii în conflict cu legea (11-15 noiembrie 2022), cu participarea a peste 200 de profesioniști, inclusiv membrii GL;
- organizarea unei vizite de studiu pentru membrii Grupului de lucru în vederea familiarizării acestora cu bunele practici în domeniu (vizită de studiu efectuată în perioada 28 noiembrie - 02 decembrie 2022 - Tallinn, Estonia cu participarea a 16 persoane - membri ai GL),

activități menite să dezvolte o viziune comună și integrată a tuturor actorilor implicați în eradicarea fenomenului criminalității juvenile, ca ulterior, în baza expertizei deținute, să aducă aportul asupra proiectului hotărârii Guvernului privind aprobarea mecanismului intersectorial de cooperare.

La 1 martie 2023 a avut loc ultima ședință a grupului de lucru vizat, în care au fost discutate viziunile, obiecțiile și propunerile membrilor Grupului de lucru pe marginea proiectului hotărârii Guvernului privind aprobarea mecanismului intersectorial de cooperare. În continuare, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, după definitivarea acestuia, îl va propune spre consultare publică conform proceselor stabilite.

Este de menționat faptul că viziunea autorității centrale pentru protecția copilului, susținută de reprezentanții societății civile, precum și de reprezentanți ai comisiei parlamentare de profil, cuprinde etapele introducerii categoriile de copii vizate expres în prevederile art. 8 al Legii nr. 140/2013, abrogării Legii nr. 299/2018 și promovării spre aprobare în Guvern a mecanismul intersectorial de cooperare elaborat – acțiuni concertate care urmează a fi implementate pe parcursul anului 2023.

Sinteza executării dispozițiilor Legii nr. 299/2018 se anexează.

Cu respect,

Secretar de Stat

Digitally signed by Cușca Vasile
Date: 2023.03.10 21:42:02 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Vasile CUȘCA

Executarea dispozițiilor LP 299/2018

Art. 5, alin. (3)	<p><i>Măsurile prevăzute la alin. (1) și (2) se dispun și se realizează în conformitate cu mecanismul intersectorial de cooperare aprobat de către Guvern.</i></p> <p>Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea mecanismului intersectorial de cooperare a fost elaborat de MMPS și se afla la etapa definitivării conform propunerilor GL, urmând a fi promovat spre consultare publică și aprobare Executivului în anul 2023.</p>
Art. 11, alin. (3)	<p><i>După recepționarea raportului privind evaluarea situației copilului cu comportament deviant, autoritatea tutelară teritorială solicită președintelui Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate convocarea acesteia în vederea examinării solicitării și emiterii avizului privind oportunitatea stabilirii, în privința copilului respectiv, a uneia dintre măsurile prevăzute de prezenta lege, în conformitate cu mecanismul intersectorial de cooperare aprobat de Guvern.</i></p> <p>Acestă etapă este reglementată în proiectul elaborat. Totodată, conform procedurile reglementate, autoritatea tutelară teritorială (ATT) este obligată ca în procesul de determinare/dispunere a formei de plasament planificat adresat copilului aflat în situație de risc să solicite avizarea, în modul convenit, a Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate. În continuarea, prin prisma obiectivelor trasate de <i>HG nr. 7/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate</i>, Comisia urmând să se asigure că ATT a dispus acest plasament planificat ținând cont de prioritatea plasamentului în serviciile de tip familial față de serviciile de tip rezidențial.</p> <p>În altă ordine de idei menționăm că reieșind din prevederile proiectului MIC, în procesul de examinare a cazului copilului în situație de risc care a fost liberat de răspundere sau de pedeapsă penală, căruia îi sunt aplicate măsuri de pedeapsă neprivative de libertate, Comisia pentru protecția copilului aflat în dificultate va invita reprezentantul Biroul teritorial de probațiune în vederea formulării unui aviz coroborat privind măsurile și serviciile destinate prevenirii, protecției, sprijinului și integrării, care să fie corelate cu programele și activitățile probaționale relevante și vor emite avizul în termen de 5 zile lucrătoare din momentul solicitării.</p>
Art. 14, alin. (4)	<p><i>Copiilor cu comportament deviant care beneficiază de serviciile sociale menționate la alin. (3) li se aplică procedura managementului de caz în modul stabilit de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.</i></p> <p>Actualul Management de caz a fost aprobat prin ordinul Ministrului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. 96 din 18 mai 2016 și oferă un instrument standardizat în procesul de lucru cu copilul și familia acestuia, care integrează factorii protectori (ca reziliența parentală, stabilirea rețelei sociale de suport a familiei, verificarea capacităților parentale pentru îngrijirea și dezvoltarea copilului) și include indicatorii de bunăstare a copilului ca - siguranță, sănătate, respect, responsabilitate, incluziune.</p> <p>Mecanismul de intervenție reglementat în cadrul proiectului elaborat are la bază etapele managementului de caz - un ciclu de acțiuni pentru a identifica și a răspunde necesităților copiilor și familiilor aflate în dificultate (evaluare inițială și continuă, elaborarea și implementarea PIA,</p>

	monitorizarea și revizuirea PIA, închiderea cazului, monitorizarea post-închidere a cazului).
Art. 19, alin. (2)	<p><i>Modul de organizare și funcționare a serviciului de tip rezidențial cu specializare înaltă este stabilit de către Guvern.</i></p> <p>Până la această etapă nu a fost creat un serviciu cu specializare înaltă pentru categoriile de copii aflați în conflict cu legea.</p> <p>Proiectul elaborat are alocat un capitol distinct pentru procedurile de evaluare, documentare, evidență a copilului în privința căruia s-a dispus plasamentul în servicii sociale specializate și cu specializare înaltă. Plasamentul copilului în serviciu social cu specializare înaltă (rezidențial) este luată doar dacă aceasta corespunde interesului superior al copilului și reprezintă la acel moment unica și cea mai bună soluție pentru acesta, fiind acordată prioritatea plasamentului copilului în serviciile de tip familial în conformitate cu politicile naționale în domeniul protecției drepturilor copilului, racordate la Liniile Directoare ONU privind îngrijirea alternativă a copiilor.</p>
Art. 21, alin. (2)	<i>*se va expune Ministerul Educației și Cercetării</i>
Art. 25, alin. (2)	În fapt, în lipsa reglementărilor, aceste prevederi nu au fost aplicate.
Art. 26	<p><i>Angajații autorităților publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul/subordonate acestora, care activează în domeniile asistenței sociale, educației, ocrotirii sănătății, în organele de drept, în conformitate cu mecanismul intersectorial de cooperare aprobat de Guvern, sînt obligați să coopereze în procesul de stabilire a măsurilor destinate copiilor cu comportament deviant, de asemenea să asigure realizarea acestor măsuri și prestarea serviciilor destinate copiilor cu comportament deviant.</i></p> <p>Prin prisma prevederilor art. 26. în proiectul elaborat este vizată cooperarea intersectorială a Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției pentru asigurarea, în limitele competențelor, a suportului metodologic și coordonarea activităților de implementare și monitorizare a acțiunilor de aplicare a instrucțiunilor mecanismului de cooperare intersectorială (MIC).</p>
Art. 27	<p><i>Monitorizarea și raportarea</i></p> <p>Proiectul elaborat prevede mecanismul de raportare anuală al tuturor actorilor implicați (către 15 martie) despre mersul procesului implementării MIC. La rândul său, MMPS, în baza informațiilor centralizate, urmînd să prezint pînă la finalul semestrului I raportul de monitorizare a aplicării MIC.</p> <p>Totodată, proiectul elaborat reglementează că autoritatea tutelară locală va asigura monitorizarea situației copilului respectiv în privința căruia sunt aplicate măsuri și servicii. De asemenea, la excluderea de la evidență a copilului - subiect al probațiunii, Biroul de probațiune teritorial va informa preliminar autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului, în vederea asigurării evidenței, intervenției și monitorizării cazului. La eliberarea copilului din instituția penitenciară Administrația Națională a Penitenciarelor va asigura informarea preliminară a autorității tutelare și prezintă un raport de evaluare a riscului de a comite repetat o infracțiune/ contravenție de către copilul vizat.</p>

